

Nytt om Trästandardisering

Nyheter från internationell standardisering inom CEN och ISO för trä och träbaserade produkter

December 2007

Kontaktpersoner

Fredrik Maller, Skogsindustrierna, 08 762 79 81, fredrik.maller@skogsindustrierna.org and

Jöran Jermer, SP Träteknik, 010 516 56 03, joran.jermer@sp.se

Beständighet och träskydd

Reviderad EN 351 – standard för träskyddsbehandlat virke

Den viktigaste standarden för träskyddsindustrin, EN 351 del 1 och 2, har nyligen utgivits i reviderad upplaga. Del 1 handlar om hur man beskriver krav på inträngning och upptagning av träskyddsmedel i virket. Del 2 anger riktlinjer för provtagning för efterföljande analys av det träskyddsbehandlade virket. Den viktigaste skillnaden mellan den nya och gamla upplagan av del 1 är att i den nya finns sex inträngningsklasser mot nio i den gamla. När det gäller del 2 så innehåller den nya versionen lite mer detaljerade anvisningar för valet av parti från vilket sedan prov av det behandlade virket skall tas ut.

Ändringarna i den nya versionen av EN 351 kommer att föranleda mindre justeringar av de nordiska tillämpningsdokumenten som ges ut av Nordiska Träskyddsrådet (NTR) och som definierar de nordiska träskyddsklasserna M, A, AB och B samt beskriver regelverket för kvalitetskontroll och certifiering.

Kontaktperson: Jöran Jermer, 010-516 56 03

Ny teknisk specifikation – värmebehandlat trä

Värmebehandlat trä får en brunaktig färg.

Hittills har lite uppmärksamhet ägnats åt att försöka introducera standarder för att klassificera olika alternativa träskyddsbehandlingsmetoder som t ex acetylering, furfurylering och värmebehandling. Nu har emellertid en arbetsgrupp inom CEN/TC 175 tagit fram en teknisk specifikation (CEN/TS 15679: 2007 Thermal Modified Timber – Definitions and characteristics) med definitioner relaterade till värmebehandlat trä samt anvisningar om hur värmebehandlat träns egenskaper skall beskrivas. Den tekniska specifikationen ger ingen klassificering av värmebehandlat trä. Viss vägledning när det gäller användningen ges emellertid.

Kontaktperson: Barbro Svensson, 08-714 55 55

EN 351 anvisar hur impregnerat trä skall specificeras.

Användningsklasser för trä och träbaserade material – ny ISO-standard

En arbetsgrupp inom ISO TC 165 har äntligen efter mer än tio års arbete lyckats ena sig om innehållet i en standard för användningsklasser för trä och träbaserade material (ISO FDIS 21887). Arbetet inleddes med att CEN skickade över EN 335 till ISO för en s k fast track procedure för att få den accepterad som internationell standard. Delade meningar om hur användningsklasserna skulle se ut i Europa, Nordamerika, Australasien, Japan och Sydafrika medförde emellertid att arbetet drog ut på tiden. Hur som helst, standarden definierar fem olika

användningsklasser, som representerar olika bruksområden för trä och träprodukter. I några fall definieras också undergrupper som kan tillämpas på nationell eller regional nivå.

I stort överensstämmer standarden med den reviderade versionen av EN 335, del 1. Efter några mindre redaktionella ändringar kommer den att publiceras inom den närmaste framtiden.

Kontaktperson: Jöran Jermer, 010-516 56 03

Mätning av emissioner från träskyddsbehandlat virke

För en korrekt användning av träskyddsbehandlat virke är det en fördel att känna till om det avger några från hälso- och miljösynpunkt farliga emissioner. Krav på redovisning av eventuella emissioner till luft, mark och vatten är numera också ett villkor för att ett träskyddsmedel skall godkännas för användning. CEN/TC 38 har utarbetat två metoder (CEN TR 15119-1 och -2) för uppskattning av emissioner från behandlat virke som lagras och som exponeras i användningsklass 3, dvs ovan mark, samt från behandlat virke som exponeras i mark samt i sot- och havsvatten. Publicering sker inom kort.

Kontaktperson: Hans Gustafsson, 010-516 52 70

Analys av kreosotimpregnerat trä

Det finns fem europeiska standarder (EN 1014, del 1-4, EN 12490) för analys av kreosot och kreosotimpregnerat trä. Dels rör det sig om provtagningsprocedurer och dels själva analystekniken. Dessa standarder är för närvarande föremål för en översyn. Några avgörande förändringar av innehållet förväntas emellertid inte.

Kontaktperson: Jöran Jermer, 010-516 56 03

EN 252 - fältprovningssmetod för trä i markkontakt

Fältprovningssmetoden EN 252 är bekant för de flesta som arbetar inom träskyddsområdet i Norden. Simlångsdalen, Sørkedalen, Viiki och Tåstrup är välkända försöksfält. Initiativet till att få metoden, som använts sedan 1950-talet, standardiserad av CEN togs av nordiska träskyddsforskare på 1970-talet. Sedan 1989 har den EN-status. Under CEN-mötesveckan i november 2007 väcktes frågan om det inte vore dags att se över EN 252. Orsaken är bl a att den inte utan vidare lämpar sig för olika slags modifierat trä och kompositmaterial och att det finns behov av ett nytt referensmaterial med tanke på att de sk CCA-träskyddsmedlen förbjudits inom EU. Det beslutades att tillsätta en mindre arbetsgrupp av experter som skall se över i vilken utsträckning standarden behöver modifieras. Nordisk medverkan i denna expertgrupp kan förutses.

Kontaktperson: Thomas Nilsson, 010-516 62 08

Fältprovning med stavar enligt EN 252.

Redaktion

Jöran Jermer, SP Träteknik (redaktör)

Jan Brundin, SP Träteknik

Birgit Östman, SP Träteknik

Fredrik Maller, Skogsindustrierna

Gunilla Beyer, Skogsindustrierna

Box 55525 • 102 04 Stockholm

Tel: 08 762 72 60 • info@skogsindustrierna.org

Box 5609 • 114 86 Stockholm, Sweden

Tel: 010 516 50 00 • info@sp.se